

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Aprovat el nou procediment per al reconeixement del grau de discapacitat: un model més social

27-10-2022

El *Butlletí Oficial de l'Estat* de 20 d'octubre de 2022 ha publicat el [Reial decret 888/2022, de 18 d'octubre](#), pel qual s'estableix el procediment per al reconeixement, declaració i qualificació del grau de discapacitat, que entrarà en vigor als sis mesos de la seva publicació, és a dir, el dia 20 d'abril de 2023. Aquesta norma substitueix l'antic [Reial decret 1971/1999, de 23 de desembre](#), de procediment per al reconeixement, declaració i qualificació del grau de discapacitat, i l'[Ordre de 2 de novembre de 2000](#), per la qual es determina la composició, l'organització i les funcions dels equips de valoració i orientació dependents de l'Institut de Gent Gran i Serveis Socials (IMSERSO).

El reconeixement del grau de discapacitat té conseqüències molt importants en matèria de protecció social, com ara l'accés a les pensions no contributives d'invalidesa, regulades en els [articles 363-368 del TRLGSS](#), que requereixen l'afectació d'una discapacitat o una malaltia crònica en un grau igual o superior al 65 %. Recordem que, actualment, i d'acord amb les [dades publicades per l'IMSERSO](#), a Catalunya hi ha 25.939 persones perceptores de pensions d'invalidesa no contributiva, amb un import mitjà de 510,66 euros.

També és molt rellevant el reconeixement del grau de discapacitat per accedir a les assignacions econòmiques per fill o menor a càrrec, regulades en els articles 352-356 del TRLGSS. Es reconeix, en aquest cas, el dret a una assignació econòmica per cada fill de menys de 18 anys i afectat per una discapacitat en un grau igual o superior al 33 %, o de més de 18 anys quan el grau de discapacitat sigui igual o superior al 65 %, a càrrec del beneficiari, sigui quina sigui la naturalesa legal de la filiació, així com pels menors al seu càrrec en règim d'acolliment familiar permanent o guarda amb finalitats d'adopció, que compleixin els mateixos requisits. La quantia d'aquesta assignació és, l'any 2022, de 1.000,00 euros anuals en el primer cas i de 5.012,40 euros en el segon.

A més, es reconeix el dret a una altra assignació específica en el supòsit de fill de més de 18 anys a càrrec, amb un grau de discapacitat igual o superior al 75 % i que, a conseqüència de pèrdues anatòmiques o funcionals, necessiti el concurs d'una altra persona per dur a terme els actes més

essencials de la vida, com ara vestir-se, desplaçar-se, menjar o anàlegs. La quantia d'aquesta assignació és, l'any 2022, de 7.519,20 euros anuals.

D'altra banda, en els casos de naixement o adopció de fill a Espanya en una família nombrosa o que, amb tal motiu, adquireixi aquesta condició, en una família monoparental o en els supòsits de mares o pares que tinguin reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 65 %, es reconeix el dret a una prestació econòmica del sistema de la Seguretat Social que consisteix en un pagament únic de 1.000 euros.

Pel que fa referència a la cotització a la Seguretat Social, cal recordar també que la Llei 43/2006, de 29 de desembre, per a la millora del creixement i de l'ocupació, reconeix a les empreses bonificacions en les quotes de la Seguretat Social per imports d'entre 4.100 i 6.300 euros anuals per la contractació de persones amb discapacitat, depenent del grau, el sexe, l'edat i la tipologia de la discapacitat en cada cas.

Per tant, la incidència del reconeixement del grau de discapacitat en l'àmbit de la Seguretat Social és molt significativa. Aquest nou Reial decret 888/2022 segueix una línia continuista respecte de l'anterior en tant que segueix un sistema de barem, però en aquest cas es pretén incorporar el model biopsicosocial de la salut, transcendeix l'enfocament tradicional merament biològic i incorpora un enfocament holístic en el qual es consideren de manera integrada tant els factors biològics com els psicològics i els socials.

Aquest model biopsicosocial de la [Classificació Internacional del Funcionament, de la Discapacitat i de la Salut \(CIF\)](#) és adoptat per conceptualitzar la discapacitat per la [Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat](#), aprovada el 13 de desembre de 2006 per l'Assemblea General de les Nacions Unides (ONU), en el preàmbul de la qual es reconeix que la discapacitat és un fet social i un concepte que evoluciona i que resulta de la interacció entre les persones amb deficiències i les barreres degudes a l'actitud i a l'entorn que n'eviten la participació plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb les altres. El model descriu i avalua el funcionament i la discapacitat sobre la base d'uns components estructurats en dues categories: funcionament i discapacitat (funcions i estructures corporals, activitat i participació) i factors contextuals (factors ambientals i factors personals).

El nou Reial decret 888/2022 estableix que les situacions de discapacitat es qualifiquen en graus segons l'abast d'aquestes. La qualificació del grau de discapacitat respon a criteris tècnics unificats, fixats mitjançant els barems que acompanyen la norma com a annexos I, II, III, IV, V i VI, i han de ser objecte d'avaluació tant les deficiències, les limitacions en l'activitat i les restriccions en la participació que presenti la persona, com, si s'escau, els factors contextuals / barreres ambientals. Un cop feta aquesta avaluació pels equips multiprofessionals de qualificació i reconeixement del grau de discapacitat, el grau de discapacitat resultant s'ha d'expressar en percentatge. En aquest sentit, el [text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social](#), aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2013, estableix en l'article 4 que tenen la consideració de persones amb discapacitat aquelles a les quals s'ha reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 33 %.

Quant al procediment regulat en aquest Reial decret 888/2022, l'avaluació de la discapacitat, expressada en percentatge, s'ha de dur a terme mitjançant l'aplicació dels barems dels annexos I, II, III, IV, V i VI, que recullen, respectivament, les normes generals, el resum bàsic dels

components del barem, el barem d'avaluació de les funcions i estructures corporals / deficiència global de la persona (BDGP), el barem d'avaluació de les capacitats / limitacions en l'activitat (BLA), el barem d'avaluació de l'acompliment / restriccions en la participació (BRP), i el barem d'avaluació dels factors contextuais / barreres ambientals (BFCA).

Finalment, pel que fa a les competències en aquesta matèria, correspon als òrgans competents de les comunitats autònomes o, en el cas de les ciutats de Ceuta i Melilla, a l'Institut de Gent Gran i Serveis Socials (IMSERSO). En el cas de Catalunya, aquesta competència és atribuïda a la Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat del Departament de Drets Socials.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació